

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gruodžio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Antano Simišio (kolegijos pirmininkas), Algirdo Taminsko ir Dalios Vasarienės,

susipažinusi su 2023 m. gruodžio 19 d. paduotu **atsakovo L. G.** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. rugsėjo 21 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu sustabdyti teismo sprendimo vykdymą,

nustatė:

Atsakovas L. G. padavė kasacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. rugsėjo 21 d. nutarties peržiūrėjimo. Šia nutartimi paliktas iš esmės nepakeistas Plungės apylinkės teismo 2023 m. balandžio 26 d. sprendimas iš dalies patenkinti ieškovo N. G. ieškinį – iškeldinti atsakovą L. G. su jam priklausančiu turtu iš ieškovui N. G. priklausančio gyvenamojo namo, esančio (*duomenys neskelbtini*), per 10 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos; atsakovo priešieškinį dėl išlaikymo iki gyvos galvos sutarties pripažinimo negaliojančia ir restitucijos taikymo atmesti. Apeliacinės instancijos teismas patikslino atsakovo iškeldinimo terminą, teismo sprendimo rezoliucinėje dalyje vietoje „per 10 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos“ nurodant „per 2 (du) mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos“. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamu teisės klausimu yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Atsakovo paduotame kasaciniame skunde nurodomi šie pagrindiniai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai aiškino ir taikė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.81 straipsnio nuostatas, nes akivaizdu, kad išlaikymo iki gyvos galvos sutartis tarp rentos gavėjos ir davėjo, kuris nėra pajėgus net pats savini tinkamai pasirūpinti, prieštarauja gerai moralei. Ieškovas neturėjo fizinių ir ekonominių galimybių rūpintis rentos gavėja A. G., nes nuo vaikystės serga (*duomenys neskelbtini*), jam diagnozuotas (*duomenys neskelbtini*), jis pripažintas neįgaliu neterminuotam laikui, jo pajamos sudarė vos 214,50 Eur per mėnesį dydžio neįgalumo pensija. Ieškovas elgėsi nesąžiningai, piktnaudžiavo subjektyvia teise, todėl teismai turėjo atsisakyti ginti jo teises (CK 1.137 straipsnio 3 dalis);

2. Apeliacinės instancijos teismas nevisapusiškai ir neobjektyviai ištyrė byloje esančius rašytinius įrodymus, analizavo ir tyrė juos selektyviai, nevertino jų visumos ir reikšmingų byloje aplinkybių, todėl pažeidė įrodymų vertinimo taisykles ir kasacinio teismo išaiškinimus. Teismas neatsižvelgė į tai, kad: atsakovas sumokėjo 10 000 Lt už ieškovo 2012 m. sausio 2 d. padarytą turtinę žalą dėl eismo įvykio, kurio metu žuvo A. V.; atsakovas investavo 20 000 Lt į ieškovui atitenkančią sodybą; buvo sudarytas testamentas, labiausiai atitinkantis to laikotarpio motinos A. G., sūnaus L. G. ir anūko N. G. tarpusavio santykius bei atlygintinumo už atliktus statybos ir remonto darbus bei tam panaudotas asmenines ir pasiskolintas lėšas, sąlygą; ieškovu manipuliuoja rentos gavėjos dukra K. L.;

3. Teismai taip pat nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės normos, reglamentuojančios ieškinio senaties

termino atnaujinimą, taikymo ir aiškinimo praktikos. Teismai netinkamai *ex officio* (savo iniciatyva) tikrino praleisto ieškinio senaties termino aplinkybes, todėl pažeidė atsakovo galimybes pašalinti jo teisių ir teisėtų interesų pažeidimus. Ieškinio senaties terminas buvo praleistas dėl nuolatinių civilinių ir baudžiamųjų bylų tarp šalių ir jų artimųjų bei garbaus atsakovo amžiaus, neleidusio jam tinkamai suvokti ir įvertinti savo pažeistų teisių gynimo būdų galimybes ir jų ypatybes.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai dėl teisės normų taikymo nepatvirtina CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, t. y. kad egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasaciniame skunde nurodomas netinkamas faktinių aplinkybių nustatymas, tačiau pagal CPK 353 straipsnio 1 dalį kasacinis teismas yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad kasacinis skundas neatitinka CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyti priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Pagal CPK 80 straipsnio 4 dalį, už apeliacinius, kasacinius skundus ir prašymus dėl proceso atnaujinimo mokamas tokio paties dydžio žyminis mokeskis, koks mokėtinas pareiškiant ieškinį (pareiškiamą ypatingosios teisenos bylose). Turtiniuose ginčuose už apeliacinius, kasacinius skundus ir prašymus dėl proceso atnaujinimo šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti žyminio mokesčio dydžiai skaičiuojami nuo ginčijamos sumos.

Nagrinėjamu atveju atsakovas kasacine tvarka skundžia apeliacinės instancijos teismo nutartį, kuria paliktas iš esmės nepakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas. Šiuo sprendimu patenkintas ieškovo pareikštas neturtinio pobūdžio reikalavimas dėl atsakovo išskeldinimo, už kurį mokėtinas 109 Eur dydžio žyminis mokeskis (CPK 80 straipsnio 1 dalies 6 punktas, 7 dalis, 82 straipsnis), ir atmestas atsakovo priešieškinio reikalavimas dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu ir restitucijos taikymo, už kurį mokėtinas žyminis mokeskis kaip už turtinį reikalavimą (CPK 80 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 7 dalis, 85 straipsnio 1 dalies 11 punktas). Už kasacinį skundą mokėtinas tokio dydžio žyminis mokeskis, kokia yra žyminio mokesčio už nintus neturtinio ir turtinio pobūdžio reikalavimus suma. Atsakovas kartu su kasaciniu skundu pateikė duomenis apie sumokėtą 219 Eur žyminį mokestį, kasaciniame skunde nurodo, kad šis žyminis mokeskis sumokėtas kaip žyminis mokeskis ginče dėl sutarčių modifikavimo (pakeitimo, nutraukimo ir kt.). Atrankos kolegija konstatuoja, kad atsakovo kasacinis skundas paduotas nesumokėjęs nustatyto dydžio žyminio mokesčio, kasaciniame skunde nėra nurodyta ginčijama suma (CPK 347 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Kadangi kasacinį skundą atsisakoma priimti dėl turinio trūkumų, terminas primokėti trūkstamą dalį žyminio mokesčio bei nurodyti ginčijamą sumą nenustatomas, atsakovui grąžinamas už kasacinį skundą sumokėtas 219 Eur žyminis mokeskis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, prašymas sustabdyti teismo sprendimo vykdymą nespėjstinas.

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti advokatui Vytautui Agintui (a. k. *duomenys neskelbtini*) 219 (du šimtus devyniolika) Eur žyminio mokesčio, sumokėto už atsakovo L. G. (a. k. *duomenys neskelbtini*) kasacinį skundą 2023 m. gruodžio 15 d. Luminor Bank AS mokėjimo nurodymu Nr. 676.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Antanas Simniškis

Algirdas Taminskas

Dalia Vasarienė